

vi nu vare stillede saaledes som i 1864, da vi inden en bestemt given Tid skulde staae en bestemt Sum tilveie til Statskassens Behov, var Stillingen en anden; da vare vi som dengang nødvendigt henviste til at maatte tage Indtægten paa den sikreste og meest hurtige Maade; men saaledes er vor Stilling dog ikke for Dieblisset. Vel maae vi indrømme, at en extraordinair Skat er nødvendig; men vi maae tillige vedkjende os, at den dog ikke er saa absolut nødvendig, som den dengang var; det vil sige: Man kan ikke for den Nødvendighed, der nu ligger til Grund for Skattens Indkommen, være tilbøjelig til at tage den paa hvilken som helst Maade eller paa den letteste Maade vi kunne, uden Hensyn til denne Maades Retfærdighed. Det forekommer mig nu, som det altid er forekommet mig, at saalænge vi beholde et Contingentsystem, ville vi ingen Indkomsskat, thi jeg kan ikke betragte en Skat, kommen tilstede paa den Maade, som en virkelig Indkomsskat; det er efter mine Begreber kun, hvad vi bestandigt have gjort, at lægge en Skat paa faste Eiendomme, men rigtignok i en forandret Skikkelse. Man siger, at saameget skal den enkelte Commune udrede, uden at det er os muligt at vide, om der findes en tilsvarende Indtægt i denne Commune, og vel kan man ikke bygge saa overordentlig fast paa den Brug, vi engang have gjort af Contingentsystemet med Hensyn til de Forskjelligheder i Procenten, som der efter ere fremkomne, men saamegen Erfaring troer jeg dog, man i alt Fald med Bestemthed kan have, at denne store Forskjellighed ikke alene hidrørte fra de forskjellige Maader, hvor efter der blev lignet i de enkelte Communer, hvorimod den vistnok for en stor Deel hidrørte fra den Slumpmaade, hvorpaa man paalagde de enkelte Communer en vis Quotadeel af den hele samlede Sum. Ved Ministeriets Fordeeling paa de enkelte Amtsraadskrebsse gjøres der Brug af Hartkornet og Folketallet. Jeg vil nu ikke sige, at disse to Factorer ere absolut uheldige i større Kredse; der kan det maaskee være nogenlunde rigtigt at anvende dem, men brugte paa mindre Dele, paa Communerne ere de aldeles uheldige. Jo mere man gaar ned til de smaa Afdelinger, desto mere urigtigt er det

efter min Erfaring at bruge f. Ex. Folketallet, thi de Communer, der have det større Folketal, have ingenlunde tillige den større Skatteevne. Jeg betragter Folketallet mere som et Middel til at kunne paalægge en enkelt Commune en vis bestemt Sum, for at kunne faae den ind i Statskassen. Vi kende dog vist Alle Communer, om hvilke man maa sige, at deres store Folketal tillige er deres Fattigdom. Man kan saaledes nævne Landcommuner, der ligge i Nærheden af Kjøbstæder, og tillige i Nærheden af en Strand; saadanne Communer ere tildeels overbefolkede fra 2 Sider med Folk, der ikke have nogen Skatteevne. Stranden trækker nemlig endeel Folk til sig, som paa visse Steder af Naret søge Erhverv der, men det er os Alle bekjendt, at dette Erhverv er saaledes, at det ikke taaler nogen eller i alt Fald kun en meget ringe Befolkning. Paa den anden Side trækker en saadan Commune Folk til sig, fordi det er billigere at boe i den end i selve Kjøbstaden; derfor søger en Deel af Kjøbstadens Arbejderbefolkning Huusly der, og bliver altsaa talt med, uden at man kan sige, at den er i Besiddelse af nogen stor Skatteevne. Det Samme kan være Tilfældet ude omkring paa Landet. Paa de enkelte Communer lægger man Skatten for en Trediedeel efter Hartkornet, for en Trediedeel efter Folketallet, og Amtsraadet har da en Trediedeel, som er bevægelig. En Trediedeel skal altsaa absolut lignedes efter Hartkornet, og dette vil jeg lade staae; det kan maaskee være rigtigt, men den Trediedeel, der skal lægges efter Folketallet, kan jeg ikke forsones mig med; den er absolut urigtig. En Commune kan saaledes bestaae af lutter Fæstegods, hvorfor man kan sige, at den ikke har nogen Gjæld, og Befolkningen er paa saadanne Steder i Reglen tynd, idet der ingen Udtykning finder Sted, saaledes at Kommunen ikke er opsholdt af Underster. I den selvsamme Commune kan dernæst Hovedgaarden ligge med et betydeligt Areal, og det er bekjendt nok, at der paa en saadan ikke holdes et saa stort Antal Folk, som der vilde blive holdt, naar Jorden var udstykket til flere Familier. Naar man altsaa skal lignedes efter Hartkornet og Folketallet og kun har en lille bevægelig Deel at lægge over paa en saadan